

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 16. 7. 2012
SWD(2012) 193 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE POSÚDENIA VPLYVU

Dokument sprevádzajúci

ROZHODNUTIE RADY

o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii

{COM(2012) 362 final}
{SWD(2012) 194 final}

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE POSÚDENIA VPLYVU

Dokument sprevádzajúci

ROZHODNUTIE RADY

o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii

1. VYMEDZENIE PROBLÉMU

Podľa štvrtej časti Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa zámorské krajiny a územia (ZKÚ) pridružujú k Európskej únii (EÚ). V článku 198 ZFEÚ sa stanovuje, že cieľom pridruženia EÚ-ZKÚ je podporovať hospodársky a sociálny rozvoj ZKÚ a nadviazať úzke hospodárske vzťahy medzi nimi a EÚ ako celkom. V uvedenom článku sa takisto zdôrazňuje, že pridruženie slúži predovšetkým na podporu záujmov a blahobytu obyvateľov ZKÚ a na to, aby dospeli k hospodárskemu, sociálnemu a kultúrnemu rozvoju, o ktorý sa usilujú.

Podrobné pravidlá a postup tohto pridruženia stanovuje od roku 1958 Rada EÚ prostredníctvom po sebe nasledujúcich rozhodnutí o pridružení zámoria (RPZ). Účinnosť súčasného RPZ¹ sa skončí 31. decembra 2013. Pripravuje sa revízia tohto rozhodnutia vykonávaná v súlade so ZFEÚ a mala by viesť k legislatívnemu návrhu nového RPZ, ktorého nadobudnutie účinnosti sa očakáva 1. januára 2014. Tento legislatívny návrh bude založený na holistickom preskúmaní v rámci tohto posúdenia vplyvu, do ktorého sa zapojili Európska komisia, ZKÚ, členské štáty, s ktorými sú ZKÚ spojené, a ďalšie zainteresované strany. V súlade so závermi Rady 17801/2009 z 22. decembra 2009 o vzťahoch EÚ so ZKÚ by cieľom legislatívneho návrhu malo byť obnovenie pridruženia, ako aj zameranie oblastí spolupráce na priority, ktoré všetky strany uznali za priority spoločného záujmu.

Podľa článku 203 ZFEÚ budú v legislatívnom návrhu uvedené ustanovenia týkajúce sa podrobných pravidiel a postupu pridruženia všetkých ZKÚ k EÚ, bez ohľadu na ich úroveň blahobytu alebo iné osobitné charakteristiky jednotlivých ZKÚ. Bude v ňom stanovený právny rámec a vymedzený všeobecný rámec pridruženia ZKÚ k EÚ, možné oblasti spolupráce medzi EÚ a ZKÚ, obchodný režim, ktorým sa budú riadiť výmeny a spolupráca v uvedenej oblasti medzi ZKÚ a EÚ, ako aj rôzne finančné nástroje, na ktoré budú mať ZKÚ nárok (11. ERF a horizontálne programy). Tento homogénny rámec bude podrobnejšie stanovený, pokiaľ ide o finančnú pomoc EÚ, vo fáze plánovania s každou oprávnenou ZKÚ s cieľom určiť oblasti spolupráce, v ktorých by pomoc EÚ bola najúčinnnejšia vzhľadom na splnenie cieľov pridruženia. V tejto súvislosti bude osobitná úvaha venovaná špecifickej hospodárskej, sociálnej a environmentálnej situácii a potrebám, ktorým čelia príslušné ZKÚ.

Legislatívny návrh rozhodnutia Rady tvorí súčasť pracovného programu Európskej komisie na rok 2012.

¹ Rozhodnutie Rady 2001/822/ES z 27. novembra 2001 o pridružení zámorských krajín a území k Európskemu spoločenstvu (Ú. v. ES L 314, 30.11.2001, s. 1) zmenené a doplnené rozhodnutím 2007/249/ES (Ú. v. EÚ L 109, 26.4.2007, s. 33).

Od prijatia súčasného RPZ v roku 2001 sa regionálne a medzinárodné prostredie, v ktorom pôsobia ZKÚ, značne zmenilo. Na európskej a medzinárodnej úrovni sa objavili nové politické priority (napríklad životné prostredie, zmena klímy, trvalo udržateľné riadenie prírodných zdrojov), ako aj zmeny v štruktúrach svetového obchodu. Európska komisia navrhla stratégiu², ktorá sa venuje trom prioritám: inteligentný rast, trvalo udržateľný rast a inkluzívny rast ako reakcia na hospodársku a finančnú krízu.

ZKÚ naďalej čelia hospodárskym a sociálnym problémom a/alebo sa snažia založiť svoje hospodárstvo na trvalo udržateľnom základe. Čelia mnohým ťažkostiam, ktoré sú spojené s ich krehkým životným prostredím a potrebou zabezpečiť environmentálny pilier trvalo udržateľného rozvoja.

Prostredníctvom konzultácií s verejnosťou bolo vymedzených niekoľko všeobecných oblastí, napríklad zmena zamerania, a to od zmiernovania chudoby v rámci rozvojovej spolupráce na recipročnejší vzťah. Táto zmena by umožnila, aby pridruženie reagovalo na skutočný stav v oblasti a zabezpečila uznanie osobitostí, rozmanitosti a zraniteľnosti ZKÚ, ako aj ich význam v zmysle biodiverzity. Táto zmena by odzrkadľovala aj skutočnosť, že hlavným problémom ZKÚ nie je chudoba ako taká.

Hlavnou otázkou, ktorou je potrebné sa zaoberať, je nasmerovanie hospodárstiev a spoločností ZKÚ na cestu trvalo udržateľného rozvoja prostredníctvom zvýšenia ich konkurencieschopnosti, zníženia ich zraniteľnosti a prostredníctvom spolupráce s ich susedmi a začlenenia do regionálnych a/alebo svetových hospodárstiev.

Hlavné hnacie prvky už stanoveného problému možno zhrnúť takto:

- (1) ZKÚ majú ťažkosti s prekonaním nevýhod v dôsledku svojich fyzických charakteristík (ostrovné, malé, vzdialené štáty líšiac sa veľkosťou výhradnej hospodárskej zóny).
- (2) Nedarí sa im zmierniť ich vysokú zraniteľnosť spojenú s ich geografickými vlastnosťami (nachádzajú sa v oblastiach cyklónovej a seizmickej činnosti, sú vystavené vplyvom zmeny klímy, medzi ktoré patrí bielenie koralových útesov alebo stúpanie hladiny mora, sú veľmi závislé od dovozu fosílnych palív pri vysokých dopravných nákladoch).
- (3) S námahou prekonávajú problém nízkej administratívnej kapacity, keďže sú to malé krajiny, a v dôsledku toho čelia ťažkostiam pri vypracúvaní a vykonávaní politických nástrojov a pri rozvíjaní infraštruktúr.
- (4) Nerozvíjajú svoje mikro-ekonomiky, ktoré sa vyznačujú štrukturálnymi nedostatkami, malou nediverzifikovanou výrobnou základňou, pričom vývoz sa koncentruje v niekoľkých odvetviach³.
- (5) Čelia narušeniu obchodných preferencií pre ZKÚ vo svojich vzťahoch s EÚ a zvýšenej hospodárskej súťaži v prípade svojho vývozu na trhy tretích krajín v dôsledku uzatvárania rastúceho počtu dohôd o voľnom obchode s hlavnými

² Oznámenie KOM(2010) 2020 v konečnom znení z 3. marca 2010 „Európa 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, trvalo udržateľného a inkluzívneho rastu“.

³ Podrobnejšia analýza hospodárskych profilov ZKÚ je uvedená v prílohe 12.

obchodnými partnermi (EÚ, Spojené štáty americké a Kanada), ktorí sú pre niektoré ZKÚ dôležitými cieľovými trhmi.

- (6) Niekedy nedokážu zabezpečiť, aby sa na ne vzťahovali iniciatívy/dohody uzatvorené EÚ a/alebo členskými štátmi, s ktorými sú ZKÚ spojené, zamerané na uskutočnenie politických priorít na európskej a medzinárodnej úrovni, ktoré sa objavili v posledných desiatich rokoch, napríklad vplyvy zmeny klímy s partnermi s tretích krajín, zníženie schopnosti ZKÚ pripojiť sa k mechanizmom globálnej reakcie.

2. ANALÝZA SUBSIDIARITY

Právo EÚ konať v oblasti vzťahov medzi EÚ a ZKÚ vyplýva najmä zo štvrtej časti ZFEÚ. Cieľ pridruzenia ZKÚ k EÚ – sociálny a hospodársky rozvoj a úzke hospodárske zväzky medzi ZKÚ a EÚ ako celkom – sa nemôže dosiahnuť prostredníctvom opatrení prijatých na úrovni členských štátov. Okrem toho, vzhľadom na obchodný režim ZKÚ, opatrenia členských štátov by neboli možné, keďže spoločná obchodná politika spadá do výlučnej právomoci EÚ (piata časť, hlava II ZFEÚ). Podľa článku 206 obchodná politika EÚ by mala prispievať k harmonickému rozvoju svetového obchodu, postupnému zrušovaniu obmedzení medzinárodného obchodu a k priamym zahraničným investíciám, ako aj k znižovaniu colných a iných prekážok. Pravidlá preferenčných obchodných vzťahov medzi EÚ a ZKÚ sa riadia zásadami ustanovenými v hlave II piatej časti ZFEÚ venovanej spoločnej obchodnej politike EÚ.

Ako je stanovené v článku 203 ZFEÚ, Rada EÚ určí ustanovenia týkajúce sa podrobných pravidiel, opatrení a postupov pridruzenia ZKÚ k Únii. Tieto ustanovenia zahŕňajú obchod a otázky týkajúce sa obchodu, colné opatrenia, verejné zdravie, verejnú bezpečnosť alebo verejnú politiku a slobodu pohybu pracovníkov vo všetkých ZKÚ a členských štátoch. Očakáva sa, že to bude v súlade so zásadami stanovenými v ZFEÚ, pokiaľ ide o vymedzenie a vykonávanie politik a činností EÚ, ktoré sa okrem iného týkajú životného prostredia a rodovej rovnosti (prvá časť ZFEÚ).

Vzhľadom na čoraz zložitejšie výzvy, žiadna z vnútorných priorít EÚ – bezpečnosť, inteligentný, inkluzívny a trvalo udržateľný rast a vytváranie pracovných miest, zmena klímy, prístup k energii, efektívne využívanie zdrojov, vrátane ochrany biodiverzity, bezpečné hospodárenie s vodou alebo odpadové hospodárstvo, zdravie a pandémia, vzdelávanie – sa nedosiahne izolovane od širšieho sveta.

S 27 členskými štátmi konajúcimi v rámci spoločných politik a stratégií má samotná EÚ kritické množstvo na to, aby reagovala na svetové výzvy, medzi ktoré patrí zmena klímy. Opatrenia jednotlivých členských štátov môžu byť obmedzené a roztrieštené. Toto kritické množstvo poskytuje EÚ aj lepšie postavenie pri vedení politického dialógu s vládami z partnerských ZKÚ.

Prostredníctvom svojej vonkajšej činnosti sa EÚ zaviazala podporovať svoje normy a podeliť sa o svoje odborné znalosti. ZKÚ majú potenciál na to, aby sa stali strategickými základňami EÚ po celom svete. Prispôsobenie právnych predpisov a noriem ZKÚ úrovni EÚ by mohlo prispieť k zvýšeniu vplyvu ZKÚ a následne aj vplyvu EÚ v ich príslušných regiónoch.

3. CIELE INICIATÍVY EÚ

Na základe článkov 198 a 199 ZFEÚ sú všeobecnými cieľmi pridruženia:

- podporovať hospodársky a sociálny rozvoj ZKÚ,
- nadviazať úzke hospodárske vzťahy medzi ZKÚ a EÚ ako celkom,
- podporovať záujmy a blahobyt obyvateľov ZKÚ, aby dospeli k hospodárskemu, sociálnemu a kultúrnemu rozvoju, o ktorý sa usilujú,
- umožniť ZKÚ, aby v obchodných stykoch využívali rovnaké zaobchádzanie, aké si členské štáty poskytujú medzi sebou,
- podporovať vymedzenie a vykonávanie politík v oblasti životného prostredia v ZKÚ ako jeden z troch pilierov trvalo udržateľného rozvoja (súbežne s hospodárskym a sociálnym rozvojom).

Počas rôznych konzultácií a externých štúdií sa medzi zainteresovanými stranami, externými hodnotiteľmi a takisto politickými subjektmi dospelo k jasnej zhode, že účel a ciele pridruženia ustanovené v článkoch 198 a 199 ZFEÚ sa budú musieť premeniť na ciele, ktoré Komisia určila za najdôležitejšie pre tento rámec a ktoré schválila Rada EÚ⁴. Osobitnými cieľmi ďalšieho rámca pridruženia preto budú tieto ciele:

- pomôcť šíriť hodnoty a normy EÚ v širšom svete,
- vybudovať recipročnejší vzťah medzi EÚ a ZKÚ založený na spoločných záujmoch,
- posilniť konkurencieschopnosť ZKÚ,
- posilniť pružnosť ZKÚ, znížiť ich hospodársku a environmentálnu zraniteľnosť,
- podporovať spoluprácu ZKÚ s partnermi z tretích krajín,
- začleniť najnovšie priority politického programu EÚ,
- zohľadniť zmeny v modeloch svetového obchodu a obchodných dohodách EÚ s partnermi z tretích krajín.

4. MOŽNOSTI POLITIKY

4.1. Vyradené možnosti

4.1.1. Žiadne opatrenie EÚ

Možnosť „žiadne opatrenie EÚ“ sa v tejto správe o posúdení vplyvu neposudzuje, keďže štvrtá časť ZFEÚ sama o sebe predstavuje povinnosť EÚ konať.

⁴ KOM(2009) 623 a závery Rady 17801/2009.

4.1.2. *Dve odlišné rozhodnutia Rady: jedno týkajúce sa obchodného režimu a druhé týkajúce sa spolupráce pre trvalo udržateľný rozvoj*

Táto možnosť bola vyradená, pretože by oslabil možnosť vymedziť komplexný rámec pre všetky ZKÚ. Okrem toho by sa tým skôr zvýšila legislatívna záťaž pre inštitúcie EÚ a obmedzilo by sa zviditeľnenie partnerstva medzi EÚ a ZKÚ.

4.2. **Možnosť politiky 1: Súčasný stav – Obnovenie súčasného rozhodnutia o pridružení zámoria bez akýchkoľvek zmien**

Podľa možnosti politiky 1 by sa štruktúra a obsah v súčasnosti účinného rozhodnutia o pridružení zachovala na obdobie rokov 2014 – 2020.

4.3. **Možnosť politiky 2: Modernizácia rozhodnutia o pridružení zámoria a zosúladienie s politickým rámcom EÚ**

Možnosť 2 by viedla k modernizácii a zosúladieniu RPZ s politickým rámcom EÚ. Jeho ciele a zásady by sa revidovali, pričom by sa zohľadnila politická orientácia Rady EÚ, požiadavky ZKÚ a členských štátov, s ktorými sú ZKÚ spojené, vyjadrené pri rôznych príležitostiach, ako aj výsledky externých štúdií.

Podľa tejto možnosti by sa spolupráca medzi EÚ a ZKÚ zamerala najmä na oblasti spoločného záujmu, ktoré požadovali zainteresované strany a ktoré boli odporúčané v externých štúdiách, napríklad zmena klímy, zachovanie biodiverzity, výskum a inovácie, čo by umožnilo zohľadniť medzinárodné politické priority, ktoré sa objavili v posledných desiatich rokoch a ktoré sú v súlade s programom Európa 2020. Okrem toho podľa tejto možnosti by pridruženie ZKÚ k EÚ prispelo k podpore záujmov a hodnôt EÚ, pričom ZKÚ by sa považovali za základne EÚ v ich regiónoch.

Podľa možnosti politiky 2 by obchodný režim naďalej poskytoval ZKÚ bezcolný a bezkvótový prístup na trh EÚ. Súčasne by v nových ustanoveniach boli stanovené zlepšené podmienky, na základe ktorých by ZKÚ mohli mať prístup na trh EÚ prostredníctvom revízie preferenčných pravidiel pôvodu⁵. Okrem toho sa v možnosti politiky 2 navrhuje revidovať opatrenia týkajúce sa obchodu so službami a zriadenia podnikov a udelenia doložky najvyšších výhod ZKÚ, s ktorými sa v súčasnosti zaobchádza ako so základnou treťou krajinou (t. j. Všeobecná dohoda o obchode so službami – GATS).

Nakoniec, v možnosti politiky 2 sa navrhuje zavedenie nových ustanovení, ktoré by zabezpečili správne riadenie obchodných preferencií a objasnenie príslušných povinností ZKÚ, členských štátov a EÚ, pokiaľ ide o administratívne omyly a podvody.

4.4. **Možnosť 3: Niekoľko uzatvorených dohôd o partnerstve**

Možnosť 3 by znamenala diverzifikáciu vzťahov medzi EÚ a ZKÚ. V oblasti obchodnej a hospodárskej spolupráce by boli prijaté dva prístupy. Určité ZKÚ by v prípade, že je to vhodné a možné, mohli byť zahrnuté do ďalších bilaterálnych obchodných dohôd EÚ,

⁵ (Napríklad vypustenie požiadavky týkajúcej sa štátnej príslušnosti posádky plavidiel loviacich mimo pobrežných vôd a zahrnutie nových alebo jasnejších vymedzení v plnej miere získaného tovaru a minimálnych operácií, miernejších administratívnych požiadaviek týkajúcich sa dôkazov priamej prepravy tovaru zo ZKÚ medzi územím ZKÚ a EÚ, nových možností kumulácie, flexibilnejších administratívnych postupov na udelenie výnimiek z pravidiel pôvodu s obdobím platnosti stanoveným od prípadu k prípadu atď.)

konkrétne dohôd o hospodárskom partnerstve alebo dohôd o voľnom obchode. Pokiaľ ide o ostatné ZKÚ, na základe rámca pridruženia by sa počítalo s obchodným režimom ZKÚ, ktorý by bol rovnocenný s možnosťou politiky 1 alebo 2. Hoci by sa netýkal obchodnej a hospodárskej spolupráce so ZKÚ, ktoré by boli zahrnuté do iných obchodných dohôd, mohol by sa týkať spolupráce so všetkými ZKÚ vo všetkých ostatných oblastiach. Alternatívna možnosť by spočívala v tom, že by sa celá spolupráca so ZKÚ, ktorá by spadala do rámca dohody o hospodárskom partnerstve alebo dohody o voľnom obchode, uskutočňovala v rámci týchto dohôd. To by znamenalo, že finančná pomoc by sa takisto uskutočňovala mimo rámca pridruženia.

5. POSÚDENIE VPLYVOV

5.1. Posúdenie možnosti politiky 1

5.1.1. Sociálne a hospodárske vplyvy

Zhoršenie prístupu ZKÚ na trh EÚ: akýkoľvek vplyv súvisiaci s obchodom by vyplýval zo zvýšenej hospodárskej súťaži, ktorej by ZKÚ pravdepodobne čelili na trhu EÚ v dôsledku toho, že partneri EÚ z tretích krajín by získali lepší prístup na trh so svojím tovarom a službami (napríklad prostredníctvom dohody o voľnom obchode alebo viacstrannej dohody). Strata konkurencieschopnosti ZKÚ by mohla viesť k oslabeniu hospodárskych väzieb medzi EÚ a ZKÚ. Možnosť politiky 1 by mohla byť aj možnosťou, v rámci ktorej by obchodné pravidlá neposkytovali dost' stimulov tým ZKÚ, ktoré v súčasnosti neudržiavajú silné hospodárske vzťahy s EÚ, na to, aby tak začali robiť. Preto je nepravdepodobné, že by obchodné pravidlá podľa možnosti politiky 1 podporili hospodársku diverzifikáciu ZKÚ. Narušila by sa regionálna integrácia ZKÚ, keďže súbor pravidiel pôvodu by ZKÚ neposkytoval ďalšie možnosti na získavanie zdrojov od svojich susedov, a tým na väčšie obchodovanie s nimi.

5.1.2. Vplyv na životné prostredie

Zachovanie súčasného stavu by znamenalo, že by chýbal impulz na väčší pozitívny vplyv pridruženia ZKÚ k EÚ na životné prostredie ZKÚ. Neuznanie problémov týkajúcich sa životného prostredia a zmeny klímy za oblasť spoločného záujmu EÚ a ZKÚ narušuje pokrok dosiahnutý v týchto oblastiach, v ktorých sa iba niekoľko ZKÚ rozhoduje, že budú spolupracovať s EÚ.

Možnosť politiky 1 by okrem toho neumožnila EÚ podporovať svoj politický program a svoje medzinárodné záväzky⁶ týkajúce sa biodiverzity, ekologickej energie, zmeny klímy a zníženia rizika katastrof v ZKÚ a ZKÚ by nepomáhali šíriť hodnoty a normy EÚ v rámci týchto tém v širšom svete.

5.1.3. Administratívny vplyv

Táto možnosť by nemala vplyv na administratívnu záťaž EÚ ani ZKÚ. Programový cyklus by zostal rovnaký, rovnako ako právny rámec. Podľa tejto možnosti by bolo ťažké pozitívne reagovať na požiadavky/odporúčania vyjadrené externými hodnotiteľmi, pokiaľ ide o podporu

⁶ Oznámenie KOM(2010) 2020 v konečnom znení z 3. marca 2010 „Európa 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, trvalo udržateľného a inkluzívneho rastu“ a oznámenie KOM(2011) 500 v konečnom znení z 29. júna 2011 „Rozpočet stratégie Európa 2020“.

spolupráce medzi ZKÚ a ich susednými krajinami, okrem iného prostredníctvom lepšej koordinácie príslušných finančných nástrojov, ktoré majú k dispozícii ZKÚ, africko-karibsko-tichomorské (AKT) štáty a najvzdialenejšie regióny EÚ (Európsky fond regionálneho rozvoja, EFRR). Možnosť 1 by okrem toho neumožnila upravovať pravidlá a postupy programovania finančnej pomoci EÚ.

5.2. Posúdenie možnosti politiky 2

5.2.1. Sociálne a hospodárske vplyvy

Možnosť politiky 2 môže mať pravdepodobne pozitívny sociálny a hospodársky vplyv na ZKÚ v dôsledku zlepšenia podmienok prístupu tovaru zo ZKÚ na trh, väčšej otvorenosti EÚ pre prevádzkovateľov služieb a investorov zo ZKÚ a možnosti, že opatrenia budú viac zamerané na budovanie kapacity. Možnosť 2 má teda potenciál väčšej hospodárskej diverzifikácie a vytvárania pracovných miest v odvetviach, medzi ktoré patria obnoviteľné zdroje energie, ekosystémové riadenie, inovácie atď. Navrhnuté zmeny pravidiel pôvodu budú pravdepodobne viesť k tomu, že ZKÚ budú účinnejšie využívať príležitosti na vývoz, ktoré im poskytuje obchodný režim ZKÚ.

Zjednodušenie a zmiernenie podmienok, posilnenie transparentnosti a súdržnosti s pravidlami pôvodu iných obchodných partnerov bude pravdepodobne viesť k zvýšeniu účinnosti, atraktívnosti a právnej istoty, pokiaľ ide o investície v hospodárskych odvetviach, ktoré sú závislé od preferenčného prístupu na trh, a k zníženiu administratívnej záťaže pre spoločnosti a orgány zo ZKÚ. Diverzifikácia možností kumulácie by umožnila zlepšiť možnosti, aby spoločnosti zo ZKÚ získavali zdroje, čo by mohlo mať pozitívny vplyv na ich konkurenčné postavenie a mohlo stimulovať rozvoj hospodárskych vzťahov medzi ZKÚ a ďalšími tretími krajinami.

Prostredníctvom technickej pomoci a budovania kapacít by ZKÚ mohli byť podporované pri plnení technických, hygienických a fytosanitárnych pravidiel, ktoré predstavujú najdôležitejšie prekážky brániace ZKÚ vyvážať na trh EÚ. V odvetví služieb by prínosy pre ZKÚ boli značné.

Otvorenosť trhu EÚ pre prevádzkovateľov v oblasti služieb zo ZKÚ by bola najskôr zosúladená s najpriaznivejším zaobchádzaním EÚ a potom by sa automaticky zvyšovala zakaždým, keď by EÚ poskytla priaznivejšie zaobchádzanie ďalším partnerom z tretích krajín⁷. Medzi odvetvia služieb, ktoré by mali najväčší prospech z odstránenia obmedzení, by patrilo stavebníctvo, služby v oblasti životného prostredia a rekreácie, pričom všetky z nich spadajú do okruhu záujmu ZKÚ. EÚ by ďalším otvorením svojho odvetvia služieb prevádzkovateľom zo ZKÚ stimulovala ďalší rozvoj nových alebo existujúcich odvetví prostredníctvom poskytnutia ďalších možností na vývoz, vrátane cezhraničného obchodu prostredníctvom moderných komunikačných technológií. Možnosť politiky 2 by okrem toho podporila investovanie (zriaďovanie podnikov) v ZKÚ v odvetviach mimo odvetvia služieb, čo sa v súčasnosti nedeje. Prispela by aj k tomu, aby sa ZKÚ stali atraktívnejšími miestami pre zahraničné priame investície. Ak by sa zabezpečilo, že ZKÚ automaticky rozšíria zaobchádzanie, ktoré poskytujú významným ekonomikám, napríklad USA alebo Číne, na EÚ,

⁷ Zatiaľ čo vážená priemerná otvorenosť EÚ zodpovedá faktoru 34 pre režimy 1, 2 a 3 podľa GATS, podľa preferenčnej dohody, akou je DHP s CARIFORUM, to zodpovedá faktoru 57 (a 74 v prípade zriadenia podniku). Pozri dodatok 2 o obchode a obchodných aspektoch RPZ.

zodpovedalo by to duchu osobitného vzťahu medzi EÚ a ZKÚ a predstavovalo by to uskutočnenie zásady reciprocity.

V rámci bilaterálneho dialógu by EÚ mohla vyzvať ZKÚ, aby podporovali zásady sociálnej zodpovednosti podnikov (SZP) medzi spoločnosťami investujúcimi a pôsobiacimi na ich území. To by malo pozitívny vplyv na sociálne a environmentálne normy v ZKÚ.

Je pravdepodobné, že nepretržitá, cielená a koordinovaná podpora stratégií, kapacít, legislatívnych a inštitucionálnych rámcov ZKÚ navrhnutá v rámci možnosti politiky 2 prispeje k väčšiemu zapojeniu EÚ do politik, regulačných modelov atď. vytvorených v ZKÚ. Cestu k dosiahnutiu tohto cieľa poskytujú nové ustanovenia týkajúce sa spolupráce medzi EÚ a ZKÚ v oblasti obchodu, s ktorými sa počíta v možnosti 2.

Podpora EÚ v oblasti budovania kapacít v ZKÚ by sa mohla týkať aj vypracovania a/alebo vykonávania sociálnych politik (napríklad týkajúcich sa nezamestnanosti alebo odbornej prípravy) s cieľom sprevádzať ich stratégie smerom k hospodárskemu rastu.

5.2.2. Vplyvy na životné prostredie

Dôraz na regionálne/tematické pridelenie prostriedkov s cieľom lepšie reagovať na problémy, ktoré sa objavili v posledných desiatich rokoch a ktoré sú predmetom spoločného záujmu všetkých ZKÚ a EÚ, by zabezpečil, že špecifické charakteristiky ZKÚ týkajúce sa otázok životného prostredia, zmeny klímy a biodiverzity by sa riešili primeranejším spôsobom. Pridelenie špecifických prostriedkov na oblasť životného prostredia a zmeny klímy by bolo v súlade s prioritami politického programu EÚ a prispelo by k šíreniu hodnôt EÚ. Investovanie do zlepšeného prírodného prostredia a do zlepšenia kvality životného prostredia by okrem toho viedlo aj k výrazným vplyvom na hospodárstvo a zdravie.

5.2.3. Administratívny vplyv

Automatické poskytnutie najpriaznivejšieho zaobchádzania zo strany EÚ v oblasti služieb by znamenalo, že realizácia tejto možnosti politiky by nespôsobila ďalšiu záťaž, pokiaľ ide o obmedzené administratívne kapacity ZKÚ, keďže by sa tým predišlo dlhým a zložitým rokovaniam. Návrh vymedziť technickú pomoc pre celé programové obdobie by zabezpečil jednotnejšie stanovenie a následne účinnejšie vykonávanie stratégií a programov vybraných na spoluprácu. Tým by sa zabezpečila súdržnosť a výmena know-how medzi miestnymi samosprávami a externými odborníkmi.

Kratší počiatočný čas na finančnú pomoc EÚ a rýchlejšia realizácia pomoci EÚ by viedli k ďalšiemu rozvoju kapacít ZKÚ v oblasti formulovania politik a právnych predpisov.

Očakáva sa, že možnosť politiky 2 bude mať pozitívny vplyv aj v zmysle včasného programovania vďaka návrhu v súvislosti s „komplexnými plánmi územného rozvoja“ alebo „komplexnými plánmi rozvoja“, na ktorých sa dohodli ZKÚ a členské štáty, s ktorými sú ZKÚ spojené. Tieto plány budú zohľadnené pri vymedzovaní stratégie spolupráce medzi ZKÚ a EÚ.

5.3. Posúdenie možnosti politiky 3

5.3.1. Sociálne a hospodárske vplyvy

Vplyv možnosti politiky 3 by závisel od výsledkov rokovaní medzi ZKÚ, EÚ a príslušnými partnermi z tretích krajín. Vplyv by sa teda líšil v závislosti od jednotlivých rokovaní. Podľa tejto možnosti by obchodné toky ZKÚ s partnermi z tretích krajín mohli získať na význame. Na druhej strane ich výrobné odvetvia by mohli čeliť silnejšej hospodárskej súťaži na domácich trhoch ZKÚ, keďže by sa dostupnými mohli stať lacnejšie dovážané výrobky. Z takéhoto vývoja by mali prospech spotrebiteľia. Ak by lacnejšie výrobky spracovateľským odvetviam slúžili ako vstup, tieto odvetvia by mohli mať z toho prospech a mohli by sa stať konkurenčnejšími, keďže náklady by sa znížili. Najcitlivejšie výrobky by mohli byť vylúčené z liberalizácie. Príjmy z cla by sa mohli znížiť a ZKÚ by potom museli vytvoriť alternatívne zdroje príjmov, ktoré sú menej závislé od obchodu s tovarom. Táto možnosť by preto mohla mať vážny vplyv na verejné výdavky v ZKÚ.

Sociálny a hospodársky vplyv možného začlenenia tichomorských ZKÚ do dohody o hospodárskom partnerstve by mohol stimulovať rozvoj spracovateľského odvetvia (napríklad ryby/tuniaky), čo by mohlo prilákať viac zahraničných investícií na úkor iných partnerov. Mohol by viesť aj k vertikálnemu začleneniu rôznych výrobných odvetví. Príslušné spracovateľské odvetvie EÚ by mohlo mať prospech z tohto vývoja, ak by viedol k stabilným dodávkam týchto výrobkov do EÚ. Výrobné odvetvie EÚ by však čelilo aj silnejšej hospodárskej súťaži, čo by ho mohlo negatívne ovplyvniť. V prípade najnepriaznivejšieho scenára by to mohlo viesť k strate pracovných miest a zastaveniu činností v určitých členských štátoch EÚ.

Skutočnosť, že ZKÚ otvoria svoj trh so službami a zriaďovaním podnikov svojim susedom, by mohla priniesť viac zahraničných priamych investícií alebo prilákať poskytovateľov dočasných služieb, ako aj otvoriť trhy pre poskytovateľov služieb a investorov v ZKÚ. To však závisí od výsledku rokovaní s tretími krajinami a odvetviami, ktoré si ZKÚ vyberie na liberalizáciu. Vzhľadom na obmedzenú administratívnu kapacitu ZKÚ na rokovania bude potrebná úzka spolupráca a podpora počas rokovaní, aby sa predišlo predčasnej liberalizácii odvetví, v ktorých nebola vnútroštátna regulácia dostatočne rozvinutá, s cieľom zabezpečiť ochranu spotrebiteľa. V prípade, že záujem partnerských krajín o trhy ZKÚ nie je veľký, pridanie ZKÚ k dohodám o voľnom obchode EÚ (pravdepodobne zahŕňajúce viacstranné rokovanie v oblasti služieb a zriaďovania podnikov) môže znamenať, že EÚ bude požiadaná svojimi partnermi v rámci dohôd o voľnom obchode, aby to kompenzovala ďalšími záväzkami. Takto by vzniklo riziko narušenia rovnováhy dohody, ktorá sa dosiahla medzi EÚ a partnerskými krajinami.

ZKÚ, ktoré by pristúpili k dohodám o hospodárskom partnerstve, by mohli získať prístup k nominálne väčším objemom finančnej pomoci súvisiacej s obchodom v rámci 11. Európskeho rozvojového fondu, ale nemali by žiadnu záruku, že dostatočné finančné zdroje budú venované ich potrebám, keďže môžu prevážiť záujmy väčších partnerov a rozvojových krajín. Tento vplyv možno zneutralizovať vtedy, ak by sa ZKÚ spojili v rámci svojho regiónu s AKT štátmi, napríklad Antiguou a Barbudou, Fidži, Guyanou a Palau, ktoré sú malými ostrovnými rozvojovými štátmi a čelia podobným problémom ako ZKÚ⁸. Hoci by ZKÚ získali prístup k týmto finančným prostriedkom, boli by odrezané od ďalších

⁸ Zoznam malých ostrovných rozvojových štátov vypracovaný OSN je uvedený na webovej stránke: <http://www.un.org/special-rep/ohrlls/sid/list.htm>.

potenciálnych zdrojov financovania, ktoré využívali na základe RPZ, ako boli napríklad vnútorné horizontálne programy a rozpočtové položky EÚ. To by platilo aj v prípade ZKÚ, ktoré by boli začlenené do ďalších dohôd o voľnom obchode alebo pridružené k nim. Táto strata by však v ich prípade nebola kompenzovaná prístupom k ďalším finančným prostriedkom v rámci externých programov vzťahujúcich sa na tento región.

5.3.2. Vplyv na životné prostredie

Vzhľadom na veľkosť ZKÚ je pravdepodobné, že environmentálny vplyv zaradenia niektorých z nich do ďalších obchodných dohôd bude obmedzený a nebude viesť k zvýšeniu vplyvu na životné prostredie, ktorý už bol v prípade týchto dohôd stanovený. Environmentálny vplyv otvorenia sa susednej krajine by mohol byť takisto vyšší ako v prípade otvorenia sa samotnej EÚ, keďže by sa mohlo očakávať, že by to viedlo k zvýšeniu vplyvov súvisiacich s dopravou, hoci títo susedia by sa nachádzali bližšie k ZKÚ ako k EÚ. Čistý vplyv (porovnaný so súčasným stavom a zlepšenými dohodami podľa možnosti politiky 2) by sa líšil v závislosti od ZKÚ, od dohody, ku ktorej by bol pripojený, a od situácie v ZKÚ v špecifických odvetviach pred rokovaniami. V prípade ZKÚ, ktoré by zostali v obchodnom režime v rámci RPZ, by vplyv na životné prostredie zodpovedal vplyvu, ktorý bol stanovený v možnosti politiky 1 alebo 2. Negatívne vplyvy na životné prostredie by mohli byť zmiernené prostredníctvom spolupráce s EÚ v oblasti životného prostredia.

5.3.3. Administratívny vplyv

Rokovania o možnosti politiky 3 a jej realizácia by boli ťažké a zložité pre ZKÚ, členské štáty, s ktorými sú ZKÚ spojené, pre obchodných partnerov EÚ a rovnako aj pre EÚ. Tento proces by sa musel opakovať pri každej jednotlivjej obchodnej dohode, ktorá by si vyžadovala zmenu a doplnenie, aby zahŕňala konkrétny ZKÚ.

6. POROVNANIE MOŽNOSTÍ

6.1. Možnosť politiky 1

Zachovanie súčasného stavu by sa oprávnene mohlo považovať za opodstatnenú možnosť pre budúce pridruženie ZKÚ k EÚ, keďže v prípade súčasných dohôd sa zistilo, že boli prospešné pre sociálny a hospodársky rozvoj ZKÚ, okrem iného prostredníctvom poskytnutia voľného prístupu na veľký trh EÚ a možnosti podporovať využívanie príležitostí na vývoz, ktoré predstavuje. Spolupráca medzi EÚ a ZKÚ v období rokov 1999 – 2009 bola podľa externých štúdií považovaná za spoluprácu v súlade s cieľmi pridruženia aj politickými prioritami ZKÚ a v týchto štúdiách sa dospelo k záveru, že medzi spoluprácou medzi EÚ a ZKÚ a inými politikami EÚ nedošlo k žiadnym výrazným rozporom alebo nezrovnalostiam. Hoci je možnosť 1 v súlade so štvrtou časťou ZFEÚ a s jej preambulou, neviedla by k naplneniu spoločného cieľa ZKÚ, členských štátov, s ktorými sú ZKÚ spojené, a Európskej komisie prebudovať a zmodernizovať vzťahy medzi EÚ a ZKÚ na recipročnejšom základe. Na úkor modernizovania vzťahov a zavedenia recipročnejšieho vzťahu, v ktorom by mohli byť lepšie zohľadnené spoločné záujmy, by sa skôr zachoval princíp darcu a príjemcu, z ktorého tradične vychádzali vzťahy medzi EÚ a ZKÚ.

Prístup tovaru a služieb ZKÚ na trh EÚ by naďalej podliehal existujúcim pravidlám a viedol by k strate prístupu ZKÚ na trh (v dôsledku narušenia preferencie). To by malo negatívny vplyv na sociálne a hospodárske postavenie ZKÚ.

6.2. Možnosť politiky 2

Možnosť politiky 2 by prispela k posilneniu spolupráce medzi EÚ a ZKÚ na základe spoločných záujmov, ktoré stanovili zainteresované strany počas konzultačného procesu. Takisto by prispela k podpore účinnejšej spolupráce prostredníctvom cielenejších a koordinovanejších opatrení medzi EÚ, ZKÚ a členskými štátmi, s ktorými sú ZKÚ spojené. Oblasť spolupráce, ktoré ZKÚ uznali za priority, by boli výraznejšie podporované zo strany EÚ (napríklad zachovanie biodiverzity a ekosystémových služieb, výskum a inovácie).

Podľa možnosti politiky 2 by EÚ podporovala ZKÚ pri riešení citlivých problémov, ktoré nedokážu riešiť samé a ktoré narušujú ich trvalo udržateľný rozvoj, ako je napríklad zmena klímy. V prípade takýchto výziev nemôžu ostrovné územia rozvinúť úspešné opatrenia samé, musia si nájsť partnerov a začleniť sa do globálnych reakcií.

Možnosť politiky 2 by poskytla ZKÚ modernizovaný obchodný režim s EÚ, ktorý by 1) znamenal zlepšené pravidlá pôvodu a 2) zaručil zaobchádzanie v prípade obchodu so službami a zriaďovania podnikov, ktoré by nebolo menej priaznivé ako zaobchádzanie, ktoré poskytuje EÚ iným partnerom z tretích krajín, čo neplatí v prípade súčasného rámca.

Možnosť politiky 2 by bola v súlade so štvrtou časťou ZFEÚ a s jej preambulou. Premenila by aj politické orientácie Rady EÚ na tri ciele – konkurencieschopnosť, pružnosť a spolupráca. Podľa možnosti politiky 2 by sa v rámci pridruženia zohľadnil nedávny politický vývoj a diskusie, ktoré sa viedli v posledných desiatich rokoch. V rámci tejto možnosti by bola zabezpečená a posilnená politická súdržnosť. Sociálny, hospodársky a environmentálny vplyv by bol pozitívnejší ako v prípade možnosti 1.

Pojem spoločný záujem by sa v možnosti politiky 2 odzrkadľoval lepšie ako je to v súčasnosti. Táto možnosť by umožnila začleniť priority politického programu EÚ do vzťahov medzi EÚ a ZKÚ a prispela by k posilneniu pridanej hodnoty EÚ ako globálneho partnera pri riešení objavujúcich sa celosvetových problémov. Takto ZKÚ lepšie šíria hodnoty a normy EÚ v širšom svete.

6.3. Možnosť politiky 3

Začlenenie ZKÚ do ďalších obchodných dohôd alebo ich pridruženie k nim by mohlo viesť k splneniu niektorých cieľov pridruženia ZKÚ k EÚ. Uskutočnilo by sa to však mimo pridruženia ako takého. Okrem toho možnosť 3 nemusí byť úplne prispôsobená potrebám a realite väčšiny alebo dokonca všetkých ZKÚ. Negatívne vplyvy môžu pôsobiť aj na samotnú EÚ, ak sa vyžaduje značná kompenzácia s cieľom začleniť ZKÚ do existujúcich dohôd. Začlenením ZKÚ do ďalších obchodných dohôd by pridružené krajiny a územia s ústavnými väzbami s členskými štátmi prestali byť právne a fakticky ZKÚ. Keďže vykonávanie možnosti politiky 3 môže viesť k tomu, že EÚ bude musieť nájsť riešenia na vytvorenie odlišných druhov vzťahov s každou zo ZKÚ, právny proces by bol veľmi zložitý a musel by sa opakovať v prípade každej ZKÚ. Pravdepodobne by to viedlo k väčšej neistote, pokiaľ ide o ich postavenie a postavenie ich obyvateľov. Určité pravidlá, ktoré sú v súčasnosti zahrnuté do rôznych dohôd alebo nad ktorých zahrnutím do dohôd sa uvažuje, sa nemusia vzťahovať na obyvateľov ZKÚ v takej miere, ako na občanov EÚ.

6.4. Súdržnosť

Uvedené tri možnosti politiky sú v súlade so štvrtou časťou ZFEÚ.

Politické možnosti 2 a 3 umožnia súlad s politickými programami a politickými prioritami, ktoré sa objavili v posledných desiatich rokoch, zatiaľ čo možnosť politiky 1 by nevedla k zosúladieniu pridruženia s týmto najnovším vývojom a úplne by nezačlenila tri hlavné ciele, konkurencieschopnosť, pružnosť a spoluprácu, ktoré boli navrhnuté Komisiou a politicky schválené Radou EÚ (pozri oddiel 1.3).

6.5. Efektívnosť

Možnosť politiky 1 neumožňuje vymedziť zámery a ciele v súlade s politickými prioritami vymedzenými Komisiou v jej oznámení⁹ o prvkoch nového partnerstva medzi EÚ a ZKÚ a schválenými Radou¹⁰. Možnosť politiky 1 v skutočnosti nepočíta s revíziou rozhodnutia o pridružení s cieľom začleniť nové výzvy, ktorým čelí EÚ aj ZKÚ. Okrem toho neschopnosť RPZ zohľadniť zmeny v rámci obchodných dohôd EÚ s partnermi z tretích krajín by pri možnosti 1 viedla k zníženiu schopnosti EÚ dosiahnuť cieľ zmodernizovaného rámca EÚ-ZKÚ.

Naopak, v možnosti politiky 2 sa navrhuje revidovať rámec pridruženia, a tým v plnej miere zohľadniť účel a ciele pridruženia vymedzené vo štvrtej časti ZFEÚ, politické priority, ktoré sa objavili od roku 2001, ako aj tri hlavné ciele, ktorými sú konkurencieschopnosť, pružnosť a spolupráca. To by umožnilo užšiu spoluprácu v otázkach životného prostredia a klímy, vytvorenie synergií, a tým zvýšenie environmentálnej pružnosti ZKÚ s pozitívnym vplyvom na ich sociálny a hospodársky rozvoj a zvýšenú konkurencieschopnosť.

Možnosť politiky 3 by teoreticky umožnila poskytnúť ZKÚ reakciu „ušitú na mieru“ v oblasti obchodu, ale nevytvorila by komplexný rámec pre holistické partnerstvo medzi EÚ a všetkými ZKÚ.

6.6. Účinnosť

Ako už bolo uvedené, Komisia oznámila svoj zámer navrhnuť modernizáciu pridruženia ZKÚ k EÚ. V tejto súvislosti sa zdá, že možnosť politiky 1 nepredstavuje najvhodnejšie rozhodnutie. Možnosť 1 v skutočnosti nerieši účinným spôsobom potrebu zmodernizovať partnerstvo medzi ZKÚ a EÚ, keďže by v nej nebola zohľadnená prebiehajúca liberalizácia medzinárodného obchodu, potenciál ZKÚ ako zástancov hodnôt EÚ alebo schopnosť presne určiť oblasti spoločného záujmu, a nevenuje osobitnú pozornosť oblastiam, medzi ktoré patrí životné prostredie a regionálna integrácia.

Možnosť politiky 2 predstavuje najprimeranejšiu reakciu na záväzok Komisie navrhnuť zmodernizovaný rámec pridruženia medzi EÚ a ZKÚ. V rámci možnosti politiky 2 by boli okrem toho stanovené flexibilnejšie a miernejšie administratívne požiadavky a postupy v oblasti obchodných vzťahov.

Účinnosť možnosti politiky 3 by mohla byť ovplyvnená súčasnou existenciou dvoch paralelných rámcov spolupráce (obchodné vzťahy podľa dohody o hospodárskom partnerstve alebo dohody o voľnom obchode na jednej strane a RPZ pre ďalšie oblasti na strane druhej), keďže by to znamenalo ďalšiu administratívnu záťaž. Jej zavedenie by bolo pre ZKÚ, členské štáty, s ktorými sú ZKÚ spojené, obchodných partnerov EÚ a rovnako aj pre EÚ náročným a zložitým procesom. Je pravdepodobné, že tieto nedostatky budú mať z hľadiska nákladov dosah na administratívne výdavky EÚ aj ZKÚ.

⁹ KOM(2009) 623 v konečnom znení zo 6. novembra 2009.

¹⁰ Závery Rady 17801/2009 z 22. decembra 2009 o vzťahoch EÚ so ZKÚ.

7. UPREDNOSTŇOVANÁ MOŽNOSŤ

Na základe analýzy a porovnania rôznych možností politiky je **uprednostňovanou možnosťou možnosť 2**, pretože by najlepšie odzrkadlila:

- (a) spoločnú ambíciu Európskej komisie, ZKÚ, členských štátov, s ktorými sú ZKÚ spojené, a EÚ preskúmať a revidovať pridruženie ZKÚ k EÚ a vytvoriť recipročnejšie partnerstvo na základe spoločných záujmov a pri zohľadnení rôznych výziev, ktorým čelia ZKÚ;
- (b) účel a všeobecné ciele pridruženia ZKÚ k EÚ, ktoré sú uvedené vo štvrtjej časti ZFEÚ týkajúcej sa vzťahov EÚ so ZKÚ;
- (c) osobitné ciele ďalšieho rámca pridruženia vymedzeného v tomto dokumente.

Možnosť 2 by teda viedla k modernizácii a zosúladieniu RPZ so súčasným politickým rámcom EÚ. Následne možnosť 2 umožňuje lepšie sa zamerať na tri piliere trvalo udržateľného rozvoja (hospodársky, sociálny a environmentálny) a klásť väčší dôraz na medzinárodné politické priority, medzi ktoré patrí zmena klímy, životné prostredie a energia, ktoré sa objavili v posledných desiatich rokoch.

Pokiaľ ide o obchodné pravidlá, možnosť 2 by umožnila naďalej poskytovať ZKÚ bezcolný a bezkvótový prístup na trh EÚ a súčasne (na rozdiel od možnosti 1) zaviesť zlepšené podmienky, na základe ktorých by ZKÚ mali prístup na trh. Okrem toho podľa možnosti 2 sa navrhuje revidovať dohody týkajúce sa obchodu so službami a zriaďovania podnikov a poskytnúť ZKÚ tzv. doložku najvyšších výhod, keďže sa v súčasnosti s nimi zaobchádza iba ako so základnou tretou krajinou (t. j. GATS).

Pokiaľ ide o finančnú pomoc, v možnosti 2 sa navrhuje zvýšenie podielu regionálnej dotácie v rámci celkovej finančnej dotácie vyhradenej pre ZKÚ na obdobie rokov 2014 – 2020. To by umožnilo finančne podporiť úsilie ZKÚ pri riešení problémov, ktoré sa vyskytli v posledných desiatich rokoch a ktoré sú predmetom spoločného záujmu všetkých ZKÚ a EÚ. Možnosť 2 by súčasne slúžila cieľu posilnenej spolupráce medzi ZKÚ a ich partnermi zo susedných krajín, ako aj cieľu zameraného na rozšírenie oblasti vplyvu EÚ prostredníctvom ZKÚ a na podporu politického programu EÚ ako globálneho aktéra.

8. MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Rozhodnutie o pridružení zámoria je legislatívnym aktom, ktorým Rada stanovuje právny rámec pre pridruženie ZKÚ k EÚ. Svojou povahou je to text, v ktorom sú vymedzené vonkajšie vzťahy EÚ s týmito krajinami a územiaми, a jeho vykonávanie nemožno ako také posudzovať prostredníctvom základných ukazovateľov.

Pokiaľ ide o spoluprácu financovanú EÚ, efektívnosť pridruženia sa bude monitorovať prostredníctvom auditov a hodnotení. Podrobené ustanovenia týkajúce sa tohto monitorovania budú stanovené v nariadení Komisie, ktorým sa vykonáva rozhodnutie Rady. Vstupné a výstupné ukazovatele budú vymedzené v rámci každého programu týkajúceho sa spolupráce financovanej z EÚ, ktorý bude uzatvorený medzi Komisiou a každou ZKÚ. Tieto hodnotenia budú v súlade s ustanoveniami, ktoré sa budú týkať vykonávania 11. ERF.